

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14901

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 921

06 Temmuz 2010

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/14901)

008139

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 16.06.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-23784 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un, Sayın Bakanımıza tevcih ettiği, 7/14901 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FEVZİ TOPUZ'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14901)**

Sorular 1, 2:

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun BOTAŞ Raporu'na göre, BOTAŞ Yönetim Kurulu, yetkisini aşarak, gerekli belgeleri sağlamadığı için ihale komisyonunca yeterli görülmeyen Metot İnşaat-İskra-Avigaz (MIA) ortaklığına 62.2 milyon dolarlık Hanak ve Sivas kompresör ihalelerini vermişti. Hanak işinde yaşanan gecikme sonucu büyük oranda tamamlanan iki iş de feshedilmiş, MIA'da tahkime gitmişti. Hakem heyeti, MIA'ya Hanak işi için BOTAŞ tarafından 14 milyon dolarlık ödeme yapılmasına hükmetmiş; Ankara 10. Sulh Ceza Mahkemesi ise, "İhaleye fesat karıştırdığı ve birden çok evrakta sahtecilik suçunun işlendiği konusunda kuvvetli şüphenin ötesinde deliller bulunduğu" tespitinde bulunmuştu. MIA, Sivas işinde de yaklaşık 8.6 milyon dolar talep ediyordu.

İran'dan doğalgaz getirecek olan Hanak Kompresör İstasyonu işi feshedilince, satın alınamayan doğalgaz nedeniyle İran'a 1 milyar 350 milyon dolarlık "al ya da öde" cezası ödendiği iddia edilmiştir.

Konuyla ilgili olarak;

- Türkiye'nin 2002 den sonra İran'dan almadığı halde al ya da öde kapsamında ne kadar para ödemesinde bulunmuştur?

- Gecikmeden dolayı ya da başka bir nedenden dolayı İran'a ceza veya başka bir adla kaç lira ödeme yapılmıştır?

Cevaplar 1,2:

Doğalgaz ithalat anlaşmaları Dünyadaki genel uygulamaya paralel olarak gerek arz güvenliğinin sağlanması gerekse arz sağlayıcılarının ve ithalatçıların yapacakları yatırımların büyüklüğü dikkate alınarak uzun dönemli yapılmakta ve asgari alım taahhüdüne ilişkin hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler çerçevesinde asgari alım taahhüdünün altında kalan miktarlar için o dönemdeki kontrat fiyatları üzerinden belirli bir oranda ödeme yapılmakta ancak daha sonraki dönemlerde ödemesi peşin yapılan bu gaz miktarı alınmaktadır. Diğer bir deyişle, bu ödemeler ön ödeme mahiyetinde olup, daha sonraki dönemlerde asgari alım taahhütlerinin üzerinde yapılan doğalgaz alımlarına ilişkin ödemelerden düşülmektedir.

Bilindiği üzere ülkemize doğalgaz tedariki farklı ülkelerden farklı fiyat ve miktarlarda sağlanmaktadır. Bu itibarla al ya da öde yükümlülüğü nedeniyle kullanılmayan miktarların veya tutarın açıklanması, hem ülkemize doğalgaz tedariki sağlayan taraflar açısından diğer tedarikçilerin fiyatlarını öğrenme imkanı sağlayacağından doğalgaz alım satım anlaşmalarındaki gizlilik hükümlerinin ihlal edilmesine ve hem de ithalat fiyatı revizyonu görüşmeleri ve pazarlıklarını olumsuz etkilemesine yol açacağından mümkün olamamaktadır.

Soru 3:

Şirketlerin hak edişlerinde ödeme yapılmayışın gerekçesi nedir? Kaç lira ödeme yapılmamıştır?

Cevap 3:

İskra-Metot İş Ortaklığı taahhüdünde iken 01.08.2007 tarihinde fesih edilen Sivas Kompresör İstasyonu ile Hanak Kompresör İstasyonu ve Türkgözü Ölçüm İstasyonu projeleri kapsamında ödenmemiş hak ediş bulunmamakta olup, İskra-Metot İş Ortaklığı'na Sivas Kompresör İstasyonu yapımına ilişkin sözleşme kapsamında düzenlenen (18) hak ediş sonucunda toplam 29,8 milyon ABD Doları karşılığı, Hanak Kompresör İstasyonu ve Türkgözü Ölçüm İstasyonu yapımına ilişkin sözleşme kapsamında düzenlenen (20) hak ediş sonucunda ise toplam 28,8 milyon ABD Doları karşılığı ödeme yapılmıştır.

Fesih sonrası sahada yapılan durum tespit tutanağı çerçevesinde kalan işler için yeniden ihaleye çıkılmış ve yapılan değerlendirmeler sonucunda 19.06.2008 tarihinde ihaleyi kazanan firma ile sözleşme imzalanmıştır. Geline durum itibarıyla, her iki proje içinde sadece hesap kesme hak edişleri kalmış olup, hesap kesme hak edişleri de eksik kalan işlerin tamamlanmasını müteakip yapılacaktır.

Soru 4:

Türkiye, Rusya ve diğer ülkelerle yapılan doğalgaz anlaşmalarda 2002 yılından sonra katsayı değişikliğinden dolayı kaç lira ya da dolar zarar etmiştir?

Cevap 4:

Mavi Akım Doğal Gaz Alım-Satım Anlaşmasında yer alan fiyat formülünde yazım hatasından kaynaklanan sorun nedeniyle taraflar arasında görüşmeler yapılmış ve yeni bir formül üzerinde anlaşma sağlanmıştır. Zarar iddialarının aksine Rusya'dan aldığımız doğalgaz fiyatı, petrol fiyatlarındaki hızlı yükselişe rağmen, anlaşma tadili ile rekabet edilebilir bir seviyeye düşürülmüş ve al ya da öde miktarları aşağı çekilmiştir.